

Sygn. akt II Kp 103/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2015r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział II Karny w składzie :

Przewodniczący: SSR Krzysztof Jawor

Protokolant: Ewelina Zachilska

po rozpoznaniu w sprawie o czyny z art. 286 § 1 k.k.

na skutek zażalenia pokrzywdzonej E. B.

w przedmiocie umorzenia dochodzenia

na podstawie art. 465 § 2 k.p.k. w zw. z art. 329 § 1 k.p.k.

postanowił:

nie uwzględniać zażalenia pokrzywdzonej E. B. z dnia 18 marca 2015r. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie z dnia 2 marca 2015r. sygn. akt 1 Ds. 394/15 w przedmiocie umorzenia dochodzenia i utrzymać

w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 marca 2015r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie w sprawie 1 Ds. 394/15 umorzył dochodzenie w sprawie oszustwa popełnionego przez ustaloną osobę na szkodę E. B., polegającego na wprowadzeniu jej w błąd co do zamiaru spłacenia za nią rat zaciągniętej pożyczki i doprowadzenia w/w w dniu 2 września 2011r. w B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci przekazania przez nią pieniędzy w kwocie 20.000 zł, to jest o czyn z art. 286 § 1 k.k., wobec braku znamion czynu zabronionego.

E. B. nie zgadzając się z decyzją Prokuratora zaskarżyła zażaleniem z dnia 18 marca 2015r. przedmiotowe postanowienie, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia. W uzasadnieniu skarżąca powtórzyła fakty i okoliczności zawarte w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie przekazując powyższe zażalenie do rozpoznania Sądowi, wniósł o jego nieuwzględnienie i utrzymanie w mocy zaskarżone postanowienie w mocy. W uzasadnieniu podniesiono, iż przedmiotowa sprawa została wyłączona z akt śledztwa o sygn. akt 1 Ds. 49/15/sp(c) przeciwko E. B. i M. K., podejrzanym o popełnienie wspólnie i w porozumieniu oszustwa na szkodę (...) Banku S.A. tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.. W postępowaniu tym w dniu 18 marca 2015r. zostało wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutu E. B. tego, że w dniu 2 września 2011r. w B. wspólnie i w porozumieniu z M. K. oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedkładając nierzetelny dokument w postaci wystawionego na swoje nazwisko zaświadczenia o zarobkach mający potwierdzać fakt rzekomego zatrudnienia na czas nieokreślony

i wysokość otrzymywanego wynagrodzenia oraz składając nierzetelne, pisemne oświadczenie zawarte we wniosku kredytowym zawierające informację o rzekomym zatrudnieniu na czas nieokreślony oraz wysokości otrzymywanego wynagrodzenia za pracę podstępnie wprowadziła w błąd pracowników (...) Banku S.A. z/s we W., co do swojej zdolności kredytowej stanowiącej okoliczność o istotnym znaczeniu dla zawarcia umowy pożyczki nr (...) doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłacenia w ramach w/w umowy pieniędzy w kwocie 20.000 zł na szkodę w/w banku, tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Ponadto podniesiono, iż z zebranego materiału dowodowego nie wynika, a by w chwili zawierania przez pokrzywdzoną umowy oraz przekazywania pieniędzy M. K. (lub jej matka) miała

z góry powzięty zamiar oszukania E. B. i niesplacania rat pożyczki. Podkreślono, że nawet z treści uzasadnienia zażalenia wy E. B. wynika, że dopiero po pewnym czasie zaczęły się problemy ze spłatą rat. W tym stanie rzeczy trudno zatem uznać, że E. B. mając świadomość, że popełnia przestępstwo oszustwa na szkodę (...) Banku S.A. (podejrzana w sprawie sygn. akt 1 Ds. 49/15/sp(c)) sama została oszukana przez współsprawcę oszustwa – M. K. jej matkę – D. P..

Sąd, po dokonaniu analizy akt sprawy w tym, w szczególności w kontekście zażalenia skarżącego, uznał, iż decyzja procesowa podjęta przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie o umorzeniu dochodzenia w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k. jest zasadna, a zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, w związku, z czym utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Zgodnie z art. 286 § 1 k.k. przestępstwo oszustwa popełnia ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Istota tego przestępstwa polega na posłużeniu się fałszem jako czynnikiem sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej. Przy czym wprowadzenie w błąd polega na tym, iż sprawca własnymi podstępnymi zabiegami doprowadza pokrzywdzonego do mylnego wyobrażenia o rzeczywistości lub określonym stanie rzeczy, z kolei przez pojęcie „wyzyskania błędu” należy rozumieć celowe skorzystanie z mylnego wyobrażenia o rzeczywistości, w jakim znajduje się pokrzywdzony. Sprawca musi przejawiać określoną aktywność, aby wyzyskać błąd pokrzywdzonego. Wskazać jednak należy, iż nie każde doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem stanowi oszustwo. Z oszustwem mamy bowiem do czynienia tylko wtedy, gdy sprawca działał w określony sposób, mianowicie wprowadzając w błąd, wyzyskując błąd lub wyzyskując niezdolność pokrzywdzonego do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Wprowadzenie w błąd może mieć postać zarówno działania, jak i zaniechania, przy czym sposoby działania sprawcy muszą poprzedzać niekorzystne rozporządzenie mieniem przez pokrzywdzonego, stąd też istotnym znamieniem oszustwa jest związek przyczynowy między wprowadzeniem w błąd, czy wyzyskaniem błędu a niekorzystnym rozporządzeniem mieniem.

Oszustwo jest przestępstwem kierunkowym, w którym celem działania sprawcy jest uzyskanie szeroko pojętej korzyści majątkowej, która może polegać zarówno na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów), jak i na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy może obejmować zarówno korzyści dla siebie, jak i dla kogoś innego. Zamiar bezpośredni o szczególnym zabarwieniu związanym z celem działania sprawcy oznacza, że elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca oszustwa nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć użyć w tym celu określonego sposobu działania czy zaniechania. W związku z tym do przestępstwa oszustwa nie dochodzi zarówno wtedy, jeżeli jeden z przedstawionych elementów nie jest objęty świadomością sprawcy, jak i wówczas, jeżeli któregoś z nich sprawca nie chce, lecz tylko się godzi. W przypadku działania sprawcy w zamiarze ewentualnym nie dochodzi więc do popełnienia występku oszustwa przewidzianego w art. 286 § 1 k.k. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2007r. w sprawie sygn. akt III KK 362/06).

Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd) ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2009r. w sprawie sygn. akt WA 16/09, także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010r. w sprawie sygn. akt II K 150/09).

Charakterystyczny dla strony podmiotowej tego przestępstwa zamiar bezpośredni powinien obejmować zarówno cel działania sprawcy, jak i sam sposób działania zmierzającego do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć użyć takiego właśnie sposobu działania, np. wprowadzenia w błąd co do możliwości zapłaty za towar pobrany na przedłużony termin płatności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia przy realizowaniu każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2011r. w sprawie sygn. akt III KK 181/10).

Przechodząc na kanwę przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu, zebrany materiał dowodowy, nie daje podstaw do przyjęcia, aby M. K. (czy też jej matka D. P., wprowadziły E. B. w błąd lub błąd ten wyzyskał w rozumieniu art. 286 § 1 k.k., zarówno co do swojej kondycji finansowej, jak i możliwości zrealizowania płatności. Podkreślić należy, iż jak sama skarżąca zeznała, uzyskany kredyt – pożyczkę M. K. (wraz ze swoją matką) regularnie spłacały, a kłopoty ze spłatą pojawiły się dopiero w dniu 29 kwietnia 2014r., od tego czasu część rat musiała spłacić sama skarżąca, a do części dopłacić. Jednakże do dnia dzisiejszego kredyt jest spłacany (a jak wynika z informacji pracownika banku skarżąca nie posiada żadnych zaległości). Ponadto zwrócić należy uwagę, iż M. K. nie wprowadziła skarżącej w błąd, co do swojej kondycji finansowej, albowiem skarżąca zdawała sobie sprawę, iż to ona zaciąga pożyczkę, gdyż ani M. K. ani jej matka nie uzyskają takowej w banku (prawdopodobnie ze względu na brak zdolności kredytowej). Materiał dowodowy nie wykazał również, że M. K. nie miała zamiaru spłacać uzyskanej pożyczki, wręcz przeciwnie (jak sama z resztą przyznała skarżąca) do dnia dzisiejszego stara się regulować zobowiązanie, z kolei jakiegokolwiek niedotrzymania terminów spłaty kolejnych rat wynikają z radykalnych, niespodziewanych i gwałtownych zmian w jej sytuacji finansowej, których nie mogła spodziewać się w 2011r (i których nie była w stanie wówczas przewidzieć). Niewątpliwie należy zgodzić się ze stanowiskiem Prokuratora, iż mając na uwadze stan faktyczny niniejszej sprawy nie sposób uznać, iż E. B. mając świadomość, iż popełnia przestępstwo na szkodę (...) Banku S.A. (wiedząc w czym bierze czynny udział) sama została oszukana przez współsprawcę tego czynu (na marginesie wskazać należy, iż jak sama E. B. wskazała podczas przesłuchania w charakterze podejrzanej, za wzięcie pożyczki dostała 200 zł).

Z powyższych względów, mając na uwadze wyczerpujący i jednocześnie wyłącznie możliwy do pozyskania materiał dowodowy, zgromadzony w toku dochodzenia, przeprowadzonego przy tym prawidłowo i wszechstronnie, decyzję Prokuratora o umorzeniu dochodzenia Sąd uznał, z przyczyn wskazanych jak wyżej, za w pełni uzasadnioną i orzekł jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność